



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT
Onderzoek in het kader van
het vierjaarlijks bezoek bij
Wilhelmina Basisschool

Plaats : Helmond
BRIN-nummer : 04QP
Onderzoeksnummer : 127539
Datum schoolbezoek : 6 november 2012
Rapport vastgesteld te Tilburg op 28 januari 2013

DEFINITIEF

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
	Bijlage 13

1 Inleiding

Op 6 november 2012 heeft de inspectie de Wilhelmina basisschool bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksoepzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Analyse van jaardocumenten en andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - enkele groepsbezoeken zijn afgelegd voor het beoordelen van de planmatige uitvoering van de zorg;
 - gesprekken met de directie en de intern begeleiders zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op de Wilhelmina basisschool naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op de Wilhelmina basisschool de kwaliteit van het onderwijs voor de meeste onderzochte indicatoren op orde is.

Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van de eindresultaten van het onderwijs op de Wilhelmina basisschool over de laatste drie jaar als voldoende.

Om de resultaten aan het einde van de basisschool te kunnen beoordelen, heeft de inspectie gebruik gemaakt van de prestaties van de leerlingen op de Eindtoets Basisonderwijs. In 2010, 2011 en 2012 voldoen deze aan de gestelde normen. In 2012 lag de score op de bovengrens die de inspectie hanteert.

Ook de tussentijdse resultaten zijn voldoende. De inspectie heeft hiervoor gekeken naar het gemiddelde van de resultaten van de leerlingen op de landelijk genormeerde toetsen bij technisch lezen in groep 3 en 4, bij rekenen en wiskunde in groep 4 en 6 en bij begrijpend lezen in groep 6. Alleen de resultaten van het technisch lezen in groep 4 liggen onder de ondergrens die de inspectie voor vergelijkbare scholen aanhoudt. De school besteedt inmiddels extra aandacht aan het leesonderwijs.

Met ingang van het huidige schooljaar maakt de school gebruik van een instrument om de sociaal-emotionele ontwikkeling te volgen. Op dit moment zijn er nog onvoldoende gegevens beschikbaar om te beoordelen of de sociale competenties van leerlingen op een niveau liggen dat verwacht mag worden.

De school heeft ontwikkelingsperspectieven vastgesteld voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Echter, van deze leerlingen kan nog niet worden vastgesteld of zij zich conform verwachting ontwikkelen. De inspectie beoordeelt deze indicator daarom niet.

Zorg en begeleiding

De Wilhelminaschool beschikt over een adequate set van toetsen en observatie-instrumenten om de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen door de jaren heen te volgen.

De school heeft de organisatie van de zorg en de processtappen binnen en tussen de verschillende niveaus (stappen) concreet uitgewerkt in het Ondersteuningsplan. Dit document biedt steun bij de uitvoering van de begeleiding en zorg binnen de school. Uitgaande van de 1-Zorgroute bieden leraren in de eerste plaats extra ondersteuning binnen de groep vanuit het groepsplan en tijdens de 'frisse start' (stappen 1 en 2). Hiermee heeft de school een goede organisatorische voorziening opgezet om zorgleerlingen hulp te kunnen bieden. Voor veel leerlingen is deze extra hulp adequaat en toereikend, voor een aantal zorgleerlingen is dat echter niet het geval. Deze leerlingen komen dan in aanmerking voor meer intensievere hulp die doorgaans uitgewerkt wordt in een individueel handelingsplan of groepsplan (stap 3 uit het ondersteuningsplan). De uitwerking van de hulp op de groepsplannen is voor deze leerlingen meestal te globaal, nadere precisering van de doelen is dan noodzakelijk. Met name deze fase van de zorg is op dit moment nog niet voldoende ontwikkeld.

In de eerste plaats zal de school de criteria voor deze intensievere hulp concreter moeten uitwerken, zodat duidelijk is op welk moment leerlingen deze intensievere hulp moeten krijgen. Een tweede punt is dat de kwaliteit van de analyse van de hulpvraag van zorgleerlingen, en ook van de doelen die worden nagestreefd, een wisselend beeld laat zien. In sommige gevallen is sprake van een voldoende analyse en diagnose. Echter, in andere gevallen ontbreekt de analyse van de hulpvraag of mist deze diepgang, waardoor ook de inhoudelijke doelen niet altijd concreet zijn. Mogelijk hangen deze verschillen in de kwaliteit van de analyse samen met de vaardigheden van de leraren op dit punt. Zoals gezegd zijn er ook plannen die goed zijn uitgewerkt. De school zou de aanwezige expertise van deze leraren kunnen benutten om alle leraren wat betreft de analyse van de hulpvraag op een hoger plan te krijgen. Gezien de betrokkenheid van intern begeleiders en de aanwezige expertise acht de inspectie verbeteringen in deze fase van de zorg zeker haalbaar.

Uit de gesprekken en uit de klassenbezoeken blijkt dat de school extra zorg voor leerlingen die dat nodig hebben, consequent en regelmatig inplant en uitvoert. Dit geldt zowel voor leerlingen met achterstanden of een stagnerende ontwikkeling, als voor leerlingen die meer uitdaging nodig hebben. Effecten van de hulp worden tijdig geëvalueerd. Een aantal leerlingen krijgt (binnen de school) hulp van een externe remedial teacher. Regelmatig overleg tussen groepsleraar, interne begeleider en remedial teacher moeten hierbij zorgen voor een goede onderlinge afstemming van de hulp.

Kwaliteitszorg

De kwaliteit van de Wilhelmina basisschool is op dit beleidsterrein gegroeid ten opzichte van de situatie in 2008, toen de inspectie voor het laatst een kwaliteitsonderzoek uitvoerde op de school. Zo is de school gestart met het maken van trendanalyses om leerresultaten op groeps- en schoolniveau systematisch te evalueren en op basis hiervan (zo nodig) verbeteractiviteiten vast te stellen en uit te voeren. Hier is bijvoorbeeld het verbeterplan 'Zorg op lezen' uit voortgekomen, dat leidde tot nadere analyse van het leesbeleid op de school en tot de invoering van een nieuwe leesmethode in de middenbouw. Deze aanpak is veelbelovend en zou verder kunnen worden ontwikkeld. Bij het zoeken naar verklaringen voor bepaalde trends zou de school allerlei aspecten moeten betrekken (leerstofaanbod, didactisch handelen, onderwijstijd, afstemming, zorg, verwachtingen van leraren etc.).

Daarnaast brengt het team van de Wilhelmina basisschool de kwaliteit van het gehele onderwijsleerproces in beeld met behulp van kwaliteitskaarten. Het pedagogisch en didactisch handelen van leerkrachten zijn op deze wijze inmiddels geëvalueerd. Voor het inzetten van de overige kaarten stelt de school binnenkort een planning vast zodat ook de overige aspecten van het onderwijsleerproces (aanbod, tijd, schoolklimaat en leerlingenzorg) in een cyclus van vier jaar aan de orde zullen komen. Verder neemt de school tevredenheidsonderzoeken af bij leraren, leerlingen en ouders en kunnen uitkomsten aanleiding zijn voor nieuwe verbeteractiviteiten. Datzelfde geldt voor veranderingen in de leerlingenpopulatie. Wijzigingen in de onderwijsbehoeften zijn voor de school aanleiding om het eigen beleid aan te passen. Het is wenselijk om de analyse van de leerlingenpopulatie op het gebied van onderwijsbehoeften en de gevolgen daarvan voor het eigen beleid, ook te beschrijven in een beleidsdocument (bijv. schoolplan).

Onderbouwd vanuit evaluatiegegevens en vanuit de eigen visie op het onderwijs, werkt de Wilhelmina basisschool planmatig aan verdere verbetering van het onderwijs. Gezamenlijk worden veranderingsonderwerpen vastgesteld, deze zijn in de managementrapportages per bouw concreet uitgewerkt in streefdoelen. Daarnaast is er een uitwerking gemaakt voor de ontwikkeling op het gebied van de ondersteuning (Zorg en begeleiding). Door onder andere gerichte groepsbezoeken gaat de schoolleiding na of de uitvoering van deze plannen aan de verwachtingen voldoet. Mede op deze wijze worden vernieuwingen in het onderwijs ook geborgd.

In de schoolgids rapporteert de school over de bereikte resultaten. De terugkoppeling aan de ouders over de kwaliteit kan worden uitgebreid door hen ook te informeren over de realisatie van verbeterdoelen die de school in een bepaald jaar heeft nagestreefd.

3 Conclusie

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op de Wilhelmina basisschool op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					●
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 7a Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		●		
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				●
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving Wet- en regelgeving	ja	nee
NT1A De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	●	
NT3A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4A Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4B Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	